SCDSW13

Ymchwilio i niwed neu gamdriniaeth

Trosolwg

Mae'r safon hon ar gyfer gweithwyr cymdeithasol sy'n gweithio gydag unigolion, teuluoedd, gofalwyr, grwpiau a chymunedau. Mae ymchwilio i niwed neu gamdriniaeth yn weithgaredd cymhleth a thrwm sydd â diogelu oedolyn, unigolyn ifanc neu blentyn sy'n agored i niwed wrth wraidd iddo. Mae'n cynnwys cydweithio'n agos â disgyblaethau ac asiantaethau eraill; arfer pendantrwydd proffesiynol mewn sefyllfaoedd lle gall fod gelyniaeth amlwg neu gudd; llunio dyfarniadau anodd; a datblygu dewisiadau gweithredu a all fod â goblygiadau eang. Rhaid gwneud hyn oll yng nghyd-destun gofynion cyfreithiol, sefydliadol a gofynion gorfodol eraill. Mae'r safon hon yn cwmpasu'r agweddau hyn ac yn amlygu'r angen i ganolbwyntio ar yr unigolyn sydd mewn perygl, ni waeth pa anghenion neu ystyriaethau eraill a ddaw i'r amlwg yn ystod y broses ymchwilio.

SCDSW13
Ymchwilio i niwed neu gamdriniaeth

Meini prawf perfformiad

Mae'n rhaid eich bod chi'n gallu:

P1 amlygu mathau o ymddygiad ac amgylcheddau sy'n cyflwyno risg bosibl o **niwed neu gamdriniaeth**

P2 gweithio o fewn gweithdrefnau sefydliadol ac mewn **partneriaeth ag eraill** i gynllunio ymchwiliad i niwed neu gamdriniaeth a ddrwgdybir

P3 cynnal ffocws ar ddiogelu'r unigolyn mewn perygl trwy gydol y broses ymchwilio

P4 defnyddio **dyfalwch a phendantrwydd** i gasglu tystiolaeth uniongyrchol o'r niwed neu'r gamdriniaeth

P5 cydlynu tystiolaeth arall o amrywiaeth o ffynonellau a disgyblaethau i asesu lefel y risg

P6 llunio barn broffesiynol mewn partneriaeth ag eraill ynghylch lefel a natur yr ymyrraeth ofynnol

P7 datblygu dewisiadau ar gyfer cyflawni canlyniadau di-oed a chanlyniadau tymor hwy

P8 gwneud argymhellion mewn partneriaeth ag eraill am yr ymyrraeth ofynnol

P9 cofnodi gwybodaeth sy'n gysylltiedig â'r ymchwiliad yn gywir ac yn unol â gofynion sefydliadol a gofynion eraill

SCDSW13
Ymchwilio i niwed neu gamdriniaeth

Gwybodaeth a dealltwriaeth

Mae angen i chi wybod a deall:

K1 deddfwriaeth ryngwladol, ei pherthynas â **pholisïau'r** DU ac ymarfer gwaith cymdeithasol

K2 deddfwriaeth y DU, ei pherthynas â **pholisïau** cenedlaethol ac ymarfer gwaith cymdeithasol

K3 deddfwriaeth genedlaethol, ei pherthynas â **pholisïau** ac ymarfer gwaith cymdeithasol

K4 codau, safonau, fframweithiau ac arweiniad statudol a phroffesiynol; eu perthynas â pholisi ac ymarfer gwaith cymdeithasol

K5 nodweddion y wlad gartref, ei hiaith, diwylliant, daearyddiaeth ac arferion

K6 damcaniaethau sy'n tanategu ein dealltwriaeth o ddatblygiad dynol a'r ffactorau sy'n effeithio arno

K7 damcaniaethau sy'n tanategu ein dealltwriaeth o faterion cymdeithasol o safbwyntiau seicolegol, cymdeithasegol a throseddegol

K8 damcaniaethau gwahaniaethu mewn cymdeithas gyfoes

K9 beirniadaethau ar sail damcaniaethau ac ymchwil ar y berthynas rhwng deddfwriaeth, polisïau ac ymarfer gwaith cymdeithasol

K10 gwaith cymdeithasol fel proffesiwn, gan gynnwys adroddiadau hanesyddol a materion cyfoes

K11 natur, rôl a gorchymyn y berthynas gwaith cymdeithasol, gan gynnwys ffiniau proffesiynol a moesegol

K12 egwyddorion, damcaniaethau, dulliau a modelau o ymyriad ac ymarfer gwaith cymdeithasol

K13 **ffactorau** sy'n gyffredinol yn cael eu cysylltu ag ymglymiad gwaith cymdeithasol

K14 eich cefndir, profiadau ac arferion eich hun a all effeithio ar eich ymarfer gwaith cymdeithasol

K15 egwyddorion asesu risg a rheoli risg

K16 egwyddorion cymryd risg yn gadarnhaol

K17 egwyddorion rheoli gwrthdaro

K18 natur gwrthdaro ac effaith ôl-gwrthdaro ar y gymdeithas

K19 gweithio yn eich sefydliad: egwyddorion, gweithdrefnau ac ymarferion proffesiynol

K20 offer a fframweithiau asesu a chynllunio

K21 gofynion ffurfiol ar gyfer prosesau cyfreithiol a phrosesau allanol eraill

K22 diben gweithio gyda gweithwyr proffesiynol ac asiantaethau eraill

K23 cylch gwaith, swyddogaethau, ethos a chyfrifoldebau disgyblaethau a sefydliadau sy'n ymglymedig â gwaith amlddisgyblaethol

SCDSW13
Ymchwilio i niwed neu gamdriniaeth

K24 cyd-destun diwylliannol ac ieithyddol yr unigolyn, y teulu, y grŵp neu'r gymuned
K25 gweithdrefnau amlddisgyblaethol a sefydliadol lleol ar gyfer ymchwilio i niwed neu gamdriniaeth
K26 mathau o niwed neu gamdriniaeth
K27 dangosyddion niwed neu gamdriniaeth posibl
K28 nodweddion cyffredin ymddygiad cyflawnwyr
K29 dangosyddion gelyniaeth, gwrthwynebiad neu ddiffyg cydymffurfio cudd
K30 grym a chyfrifoldebau cyfreithiol a statudol y gellir eu defnyddio er mwyn diogelu unigolion, teuluoedd, gofalwyr, grwpiau a chymunedau
K31 gwerth a rôl rhwydweithiau teuluol, cymunedau a grwpiau o ran cyflawni canlyniadau cadarnhaol, a ffyrdd i'w datblygu
K32 amrywiaeth yr adnoddau sydd ar gael o fewn rhwydweithiau anffurfiol, yn y gymuned ehangach, trwy ddarpariaeth gwasanaeth ffurfiol, a thrwy arloesedd
K33 sut i fynegi gwybodaeth ysgrifenedig yn gywir, yn eglur, yn berthnasol ac â lefel briodol o fanylion
K34 gofynion cyfreithiol a sefydliadol ar gyfer cofnodi gwybodaeth a llunio adroddiadau
K35 gofynion cyfreithiol, polisïau a gweithdrefnau ar gyfer diogelwch a chyfrinachedd gwybodaeth
K36 egwyddorion ymarfer myfyriol, meddwl beirniadol a dysgu
K37 prosesau a gofynion ar gyfer goruchwyliaeth ffurfiol o fewn eich sefydliad eich hun
K38 sut a phryd i fanteisio ar gymorth anffurfiol wrth ymarfer
K39 ffynonellau o adborth a all lywio myfyrio ar ymarfer a meddwl beirniadol

SCDSW13
Ymchwilio i niwed neu gamdriniaeth

Gwybodaeth Ychwanegol

Cwmpas/ystod	Ymarfer gwaith cymdeithasol gydag unigolion, teuluoedd, gofalwyr, grwpiau a chymunedau, mewn ystod eang o gyd-destunau, gan gynnwys gwasanaethau cymdeithasol statudol ac anstatudol, datblygu cymunedol, cyfiawnder troseddol a lles addysgol
Cwmpas/ystod sy’n gysylltiedig â meini prawf perfformiad	Gall **niwed neu gamdriniaeth** fod yn gysylltiedig â niwed amgylchiadol, hunanesgeulustod, camdriniaeth oherwydd esgeulustod neu gamdriniaeth a gyflawnir, p’un a yw’n fwriadol neu beidio Gall **partneriaeth ag eraill** gynnwys cymryd rôl arweiniol neu gyfrannu at y broses Gall fod angen **dyfalwch a phendantrwydd** i fynd i’r afael â sefyllfaoedd lle mae diffyg cydymffurfio, p’un a yw’n amlwg neu wedi’i guddio; gelyniaeth; ymddygiad ymosodol
Cwmpas/ystod sy’n gysylltiedig â gwybodaeth a dealltwriaeth	Gall **polisïau** gynnwys rhai sy’n ymwneud â gofal cymdeithasol, diogelu, ail-leoli/atgyfannu yn y gymuned, cyfiawnder troseddol, mudo a cheisio lloches, addysg, iechyd, tai, budd-daliadau lles, amrywiaeth, gwahaniaethu a hybu annibyniaeth ac ymreolaeth oedolion, plant, teuluoedd, grwpiau a chymunedau Gall **ffactorau** gynnwys camddefnyddio sylweddau; iechyd meddwl; eiddilwch; salwch corfforol; anabledd corfforol; anabledd dysgu; anghenion synhwyraidd; mudo a cheisio lloches; tlodi; oedolion neu blant mewn perygl o niwed neu gamdriniaeth; plant mewn angen; anawsterau sy’n ymwneud ag addysg; statws grŵp ethnig neu grŵp lleiafrifol arall; ymddygiad troseddol; diogelu’r cyhoedd

SCDSW13
Ymchwilio i niwed neu gamdriniaeth

Gwerthoedd

Glynu wrth y codau ymarfer rheoleiddiol sy’n gymwys i weithwyr cymdeithasol, a’r gwerthoedd sydd wedi cael eu mewnosod ynddynt

Sgiliau

1. Cynllunio camau gweithredu i gyflawni canlyniadau canfyddedig
2. Cyfathrebu mewn modd agored, cywir a dealladwy
3. Addasu cyfathrebu ar gyfer amrywiaeth o gynulleidfaoedd
4. Hwyluso defnydd pob unigolyn o iaith a dull cyfathrebu dewisol
5. Cynnal ymddiriedaeth a hyder unigolion, teuluoedd, gofalwyr, grwpiau a chymunedau
6. Gweithio’n effeithiol gyda’r rheiny sydd â safbwyntiau neu werthoedd sy’n gwrthdaro â’ch rhai chi
7. Herio eraill, lle bo angen, mewn ffyrdd sy’n debygol o gyflawni newid
8. Cymhwyso meddwl beirniadol i wybodaeth o amrywiaeth o ffynonellau
9. Dadansoddi a chyfosod gwybodaeth gymhleth
10. Cymhwyso meddwl creadigol i ddatrys problemau cymhleth
11. Llunio barn broffesiynol ynghylch sefyllfaoedd cymhleth
12. Defnyddio eich sgiliau rhyngbersonol a sgiliau a gwybodaeth arall fel adnodd
13. Cymhwyso ymagweddau sy’n canolbwyntio ar yr unigolyn
14. Cydbwyso canlyniadau sy’n canolbwyntio ar yr unigolyn â lles pobl eraill
15. Ymarfer pendantrwydd, grym ac awdurdod mewn ffyrdd sy’n gydnaws â gwerthoedd gwaith cymdeithasol
16. Llunio cofnodion ac adroddiadau sy’n bodloni safonau proffesiynol
17. Cael mynediad at systemau technoleg gwybodaeth a chyfathrebu a’u defnyddio i gasglu, storio a lledaenu gwybodaeth
18. Cael mynediad at oruchwyliaeth a chymorth proffesiynol a’u defnyddio mewn sefyllfaoedd y tu hwnt i’ch gwybodaeth neu’ch profiad chi

Cysylltiadau â SGC eraill

Mae’r SGC hon yn cysylltu’n agos â:

SCD SW 12 Asesu anghenion, risgiau ac amgylchiadau mewn partneriaeth â’r rheiny sydd ynghlwm

SCD SW 16 Cytuno ar gynlluniau lle mae risg o niwed neu gamdriniaeth

SCDSW13
Ymchwilio i niwed neu gamdriniaeth

Cysylltiadau Allanol	Mae'r SGC hon yn cysylltu â chodau ymarfer rheoleiddiol sy'n berthnasol i weithwyr cymdeithasol.

SCDSW13
Ymchwilio i niwed neu gamdriniaeth

Datblygwyd gan	Sgiliau Gofal a Datblygu
Rhif y fersiwn	1
Dyddiad cymeradwyo	HYDREF 2011
Dyddiad adolygu mynegol	EBRILL 2014
Dilysrwydd	CYFREDOL
Statws	GWREIDDIOL
Sefydliad gwreiddiol	Sgiliau Gofal a Datblygu
URN gwreiddiol	SW13
Galwedigaethau perthnasol	Gweithiwr Cymdeithasol
Cyfres	GWAITH CYMDEITHASOL
Allweddeiriau	GWAITH CYMDEITHASOL; YMARFER; GWYBODAETH; TYSTIOLAETH